

Guía Docente

Datos Identificativos				
			2024/25	
Asignatura (*)	Avaliación das alteracións de base evolutiva	Código	652G04017	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Psicología			
Coordinación	Botana Lois, Iria	Correo electrónico	iria.botana@udc.es	
Profesorado	Botana Lois, Iria	Correo electrónico	iria.botana@udc.es	
	Díaz Pita, Lucía		lucia.dpita@udc.es	
Web				
Descrición xeral	A materia pretende introducir os procedementos de avaliación e diagnose logopédica nas alteracións do desenvolvemento de base evolutiva, incidindo na caracterización do perfil lingüístico e comunicativo asociado as mesmas a través da aplicación de instrumentos de avaliación que permitan aproximarse as claves para a anclaxe dos programas de intervención.			

Competencias / Resultados do título

Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título

Coñecer os fundamentos do proceso de avaliación e diagnóstico A8	A8	B1	C1
	A9	B2	C3
Coñecer e aplicar os modelos, técnicas e instrumentos de avaliación A9	A10	B3	C4
	A11	B6	
		B7	
Realizar a avaliación das alteracións nos trastornos da comunicación, do fala e da linguaxe asociados a deficiencia mental, aos trastornos do espectro autista, á parálisis cerebral e ás plurideficiencias A10		B11	
		B13	
		B16	
Redactar un informe de avaliación logopédica A11		B17	
		B20	
Acceso, selección e gestión das fontes de información relevantes para a práctica profesional B1		B21	
		B23	
Aplicar un pensamento crítico. lóxico e creativo B2			
Apreciar as distintas manifestacións da diversidade B3			
Aprender a aprender B4			
Capacidade de análise e síntese B7			
Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional B11			
Coñecer e manexar as novas tecnoloxías da información e da comunicación B13			
Resolver problemas de forma efectiva B16			
Saber expresarse en público B17			
Ter iniciativa e espírito emprendedor B20			
Tomar decisións con autonomía e responsabilidade B21			
Traballar de forma colaborativa B23			
Expresarse correctamente tanto de forma oral como escrita nas linguas oficiais da comunidade autónoma C1			
Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC) necesarias para o exercicio do seu profesion e para a aprendizaxe ao longo da súa vida C3			
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común C4			

Contidos	
Temas	Subtemas

Tema 1. Metodoloxía de avaliación aplicada as alteracións de base evolutiva. Introducción.	1.1. Modelos de avaliación aplicados as alteracións evolutivas 1.2. Procedemento de avaliación dos diferentes dominios da linguaxe. 1.3. Concepto de diagnóstico
Tema 2. Avaliación das alteracións fonético-fonolóxicas	2.1. Avaliación da fonética e da fonoloxía 2.2. Instrumentos de avaliación fonética e fonolóxica 2.3. Informe en TSF
Tema 3. Avaliación das alteracións da linguaxe na discapacidade intelectual.	3.1. Avaliación dos procesos cognitivos vinculados a linguaxe 2.2. Instrumentos de avaliación 3.3. Informe en D.I.
Tema 4 . Avaliación das alteracións da linguaxe nos trastornos do espectro autista.	4.1. Avaliación da competencia pragmática e social da linguaxe. 4.2. Instrumentos de avaliación do TEA 4.2. Informe en TEA.
Tema 5. Avaliación das alteracións da linguaxe nos trastornos xeralizados do desenvolvemento.	5.1. Avaliación dos dominios da linguaxe nos trastornos non especificados 5.2. Instrumentos de avaliación global da linguaxe.
Tema 6. Avaliación das alteracións da linguaxe na parálise cerebral.	6.1. Avaliación da intelixibilidade. 6.2. Instrumentos de avaliación para a implementación dun SAAC. 6.3. Informe en P.C.
Tema 7. Avaliación dos retrasos da linguaxe	7.1. Diagnóstico diferencial nos R.L. 7.2. Instrumentos de avaliación da competencia léxica, semántica e morfosintáctica.
Tema 8. Avaliación das alteracións nas plurideficiencias.	8.1. Especificidade do modelo de avaliación na plurideficiencia. 8.2. Adaptacións nos instrumentos de avaliación

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	A8 A10 B6 B7 B17 C1	5	7	12
Portafolios do alumno	A8 A9 A11 B1 B2 B3 B6 B11 B13 B16 B17 B20 B21 B23 C1 C3	11	101	112
Sesión maxistral	A8 A9 A10 B2 B3 B7 B11 C4	21	0	21
Proba de resposta múltiple	A8 A9 A10 B2 B7 B16 C4	2	0	2
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Actividades que se levan a cabo antes de iniciar calquera proceso de ensino - aprendizaxe a fin de coñecer as competencias, os intereses e as motivacións que posúen os estudantes para o logro dos obxectivos que se pretenden alcanzar, vinculados a un programa formativo.
Portafolios do alumno	Durante as sesións interactivas o alumnado elaborará un portafolio no que engadirá actividades prácticas propostas así como os informes de avaliación de casos, este traballo completado de maneira autónoma para a entrega final.
Sesión maxistral	
Proba de resposta múltiple	Realizan un exame tipo test no que as preguntas terán entre 3 - 4 opcións de resposta sendo soamente unha será válida. No mesmo os erros penalizarán.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais Proba de resposta múltiple Portafolios do alumno	Os alumnos dispondrán de atención personalizada para as actividades indicadas. Levásese a cabo no aula ou no despacho da docente. Igualmente podran recibila a través doutras vías (teléfono, email, Moodle).

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba de resposta múltiple	A8 A9 A10 B2 B7 B16 C4	Realizárase un exame tipo test con preguntas de 3 ou 4 opcións de resposta sendo unha soa a válida. Restan erros.	40
Portafolios do alumno	A8 A9 A11 B1 B2 B3 B6 B11 B13 B16 B17 B20 B21 B23 C1 C3	Elaborarase un portafolio no que se incluírán os informes dos estudos de caso constituíndo o 60% da nota final.	60

Observacións avaliación
Coñecementos prácticos: Nas clases interactivas levarase a cabo o Portafolio do alumnado no que se incluírán os informes dos estudos de caso constituíndo o 60% da nota final. O alumnado terá que asistir as clases interactivas para poder facer estas prácticas e entregalas dentro dos prazos establecidos.   Coñecementos teóricos: Mediante a Proba mixta avalíaranse os coñecementos teóricos que constitúen o 40% da nota final.   Todas as prácticas e o exame serán puntuados nunha escala de 0 a 10 e logo aplicado o correspondente porcentaxe para o computo na nota final. A cualificación final será a suma entre a cualificación dos coñecementos teóricos e prácticos, esta suma só se realizará cando en cada unha das dúas partes (práctica e teórica) se obteña o 50% da puntuación posible, de non ser o caso a materia consideraríase como non superada.   A 1ª, 2ª e 3ª oportunidade de avaliación terán as mesmas condicións.   Todos os aspectos relacionados coa "dispensa académica", "dedicación o estudo", "permanencia" e "fraude académico" rexíranse de acordo coa normativa académica vixente na UDC.

Fontes de información	
Bibliografía básica	- Puyuelo Sanclemente, M.; Rondal, J.A.; Wiig, E. (2002). Evaluación del lenguaje. Barcelona. Masson - Sos Abad, A.; Sos Lansac, M.L. (1997). Logopedia práctica. Madrid. Escuela Española - Peña - Casanova, J. (2002). Manual de Logopedia. Barcelona. Masson. - ( ). . - Moreno, J.M; García - Baamonde, Ma.E. (2005). Guía para la evaluación del lenguaje. Madrid. CCS - Puyuelo Sanclemente, M., Rondal, J. A. H., & Wiig, E. (2002). Evaluación del lenguaje. Masson. Sos Abad, A., & Sos Lansac, M.L. (1997). Logopedia práctica. Escuela Española. Peña-Casanova, J. (2002). Manual de Logopedia. Masson - Moreno, J. M., & García-Baamonde, M. E. (2005). Guía de recursos para la evaluación del lenguaje. CCS. - Aguilar-Mediavilla, E. & Igualada, A. (Eds) (2019). Dificultades del lenguaje en los trastornos del desarrollo. Editorial UOC. - Barbero García, M.I., Vila Abad, E., y Holgado Tello, F.P. (2015). Psicometría. Sanz y Torres. - Fernández-Ballesteros, R. (2013). Evaluación psicológica: conceptos, métodos y estudio de casos. Pirámide. - Quintanilla-Cobián, L., García-Gallego, C., Rodríguez-Fernández, R., Fontes de Gracia, S., & Sarriá-Sánchez, E. (2019). Fundamentos de investigación en Psicología. Universidad Nacional de Educación a Distancia.
Bibliografía complementaria	- Colom, R., Karama, S., Jung, R. E., & Haier, R. J. (2010). Human intelligence and brain networks. <i>Dialogues in Clinical Neuroscience</i>, 12(4), 489. - Colom, R., & Román, F. J. (2018). Enhancing intelligence: From the group to the individual. <i>Journal of Intelligence</i>, 6(1), 11. - Protzko, J., & Colom, R. (2021). A new beginning of intelligence research. <i>Designing the playground. Intelligence</i>, 87, 101559.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Recomendase cursar a asignatura "Alteracións de Base Evolutiva". Recomendase os envíos dos traballos telemáticamente e de non ser posible, non utilizar plásticos, e elixir a impresión a dobre cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores. Debese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Debese ter en conta dos principios éticos relacionados cos valores de sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais. Deberase incorporar a perspectiva de xénero (usarse linguaxe non sexista, bibliografía de autores/as de ambos os sexos, propiciarse a intervención en clase de alumnos e alumnas?) Facilitarase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso axeitado, igualitario e proveitoso á vida universitaria

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías